

Toelichting over de behandeling van:

Debatstuk “Motie Experimenteer met vertrouwen”

Van:	Fractie van GroenLinks (L. Westerveld en A. Ranshuijsen) d.d. 21 oktober 2015		
Doel:	Opinievorming en behandeladvies voor de besluitronde geven		
Toelichting:	<p>Motie Experimenteer met vertrouwen Op initiatief van Lisa Westerveld en April Ranshuijsen van de fractie van GroenLinks is op 29 april jl. het debatstuk ‘Lokale variant op basisinkomen’ in de raadskamer besproken en met andere fracties van gedachten gewisseld over dit stuk. Daaruit voortvloeiend heeft GroenLinks voor de raadsvergadering van 21 oktober jl. een motie buiten de orde van de vergadering aangekondigd.</p> <p>Tijdens de raadsvergadering van 21 oktober jl. is besloten om, vanwege te weinig voorbereidingstijd van diverse fracties, dit onderwerp eerst in een raadskamer te bespreken alvorens de motie in stemming te brengen. Het doel van de kamerbespreking is opinievorming over de aangekondigde motie van de fractie van GroenLinks. Er zal met gelegenheid zijn om met name van gedachten te wisselen tussen de fracties onderling en met de indieners van het stuk. Desgewenst kan de portefeuillehouder een korte reactie op voorliggend stuk geven. Aan het einde van de kamerbespreking kan de raadskamer (zoals gebruikelijk) een behandeladvies voor dit onderwerp geven.</p> <p>Aanvraag van een debat - procedurele gang van zaken Op grond van artikel 15 lid 3 van de Verordening burgerronde en raadskamers kunnen raadsleden en fractievolgers een verzoek doen om een bepaald onderwerp in een kamerronde te bespreken. Dit verzoek dient gesteund te worden door minimaal één raadslid of fractievolger die tot een andere fractie behoort. Ook dient er een schriftelijk stuk aan dit debat ten grondslag te liggen.</p> <p>In dit geval is in de raad besloten de motie op deze wijze te behandelen. Aan de bespreking ligt de motie “Experimenteer met vertrouwen” ten grondslag. Daarnaast is ook de (aangekondigde) motie van de SP “Experimenteer met vertrouwen 2” aan de stukken toegevoegd om uw raad een volledig beeld te geven van hetgeen ter bespreking voorligt en om de voorbereiding op het debat in de raadskamer zoveel mogelijk te optimaliseren.</p>		
Naam steller: E-mail steller:	Lisa Westerveld l.westerveld@groenlinks.nijmegen.nl April Ranshuijsen a.ranshuijsen@gmail.com	Tel. steller:	06- 42375501 06- 18146327
Bijlagen:	1. Motie ‘Experimenteer met vertrouwen’ van GroenLinks d.d. 21 oktober 2015 2. Motie ‘Experimenteer met vertrouwen 2’ van SP d.d. 21 oktober 2015 Achtergrondinformatie 1. Debatstuk GroenLinks ‘Lokale variant op basisinkomen’ van april 2015		

Motie: Experimenteer met vertrouwen

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 21 oktober 2015

Constaterende dat:

- In de regio Nijmegen rond de 15.000 mensen werkzoekend zijn;
- Er al geruime tijd onvoldoende passende vacatures beschikbaar zijn;
- Het totaalbudget Inkomen en Armoedebestrijding van de gemeente Nijmegen 145,6 miljoen euro bedraagt;
- 18,5 miljoen euro daarvan uitvoeringskosten zijn;
- Ontvangers van een bijstandsuitkering aan erg veel regels moeten voldoen;
- De effectiviteit van bestaande Participatiemiddelen soms onduidelijk is;
- Diverse rapporten en onderzoeken aantonen dat het huidige systeem kostbaar en inefficiënt is.

Overwegende dat:

- Veel werkzoekenden graag aan de slag willen met een betaalde baan, als zzp'er of als vrijwilliger en het huidige beleid dit ontmoedigt;
- De gemeente Nijmegen ondernemerschap en eigen initiatief juist zou moeten stimuleren;
- Uitkeringsgerechtigden die bijverdienen ook financieel gezien voordelen opleveren voor de gemeente;
- Minder bureaucratie voor zowel uitvoeringsinstanties als bijstandsgerechtigden wenselijk is;

Verzoekt het college om:

1. Een wetenschappelijk verantwoord experiment te starten met in achtneming van de volgende kaders:
  - a) Een groep deelnemers te selecteren die voldoende groot en divers is om goede monitoring en vergelijking mogelijk te maken. Te streven is naar een zo groot mogelijke groep binnen de budgettaire kaders.
  - b) Deelnemers ontvangen momenteel een (gedeeltelijke) bijstandsuitkering, hebben een arbeidsbeperking (zodanig dat ze voorheen onder de wajong zouden vallen en nu onder de Participatiewet) of zijn zzp'er met een wisselend of niet toereikend inkomen. Deelname is op vrijwillige basis.
  - c) Deelnemers ontvangen een basisbedrag ten minste ter hoogte van het bijstandsniveau. Een aantal lokale toeslagen komen te vervallen, het gemiddelde bedrag hiervan wordt opgeteld bij het te ontvangen bedrag.
  - d) Daarnaast mogen deelnemers aan het experiment bijverdienen zonder dat dit bedrag wordt verrekend. Op een aantal momenten vindt een evaluatie plaats waarna besloten kan worden een maximum bijverdiengrens in te stellen.
  - e) Deelnemers worden vrijgesteld van zoveel mogelijk verplichtingen die belemmerend kunnen werken, zoals de sollicitatieplicht, verhuisplicht, tegenprestatie, boetes en maatregelen.
  - f) Potentiële deelnemers worden vooraf goed en adequaat op de hoogte gesteld van de voorwaarden en eventuele consequenties van deelname.
  - g) Wanneer deelnemers het experiment beëindigen kunnen zij zonder problemen terugvallen onder de op dat moment geldende wet- en regelgeving, zonder aan wachttijden te zijn gebonden.
  - h) De looptijd van het experiment is meerdere jaren.
  - i) Wetenschappers of deskundigen worden nauw betrokken bij de uitwerking, uitvoering en evaluatie van dit experiment. De uitvoering en evaluatie dient wetenschappelijk verantwoord te zijn.

2. Samen te werken met andere gemeenten die soortgelijke experimenten aan het opzetten zijn, zodat onderzoeks- en uitvoeringskosten van dit experiment zo laag mogelijk gehouden worden.

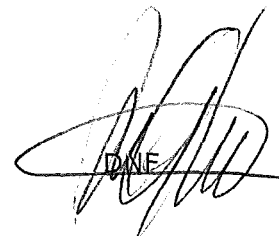
3. Zo spoedig mogelijk aan te sluiten bij het lopende overleg van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met diverse gemeenten. Zodra de wetgever het toestaat, zo spoedig mogelijk aan te vangen met de uitvoering van het experiment.

4. Voor de uitvoerings- en onderzoekskosten 75.000 euro te reserveren en voor de compensatieregeling € 176.000. Voor het eerste jaar dekking te vinden vanuit het programma Bestuur en Middelen. Voor de volgende jaren een claim van € 251.000 op te nemen in de begroting voor dat jaar.

5. De Nijmeegse raad een uitgewerkt voorstel voor te leggen en door middel van een brief ieder kwartaal op hoogte te stellen van de voortgang. Jaarlijks een onafhankelijk adviesrapport van de onderzoekers te overleggen met daarin, wanneer nodig, voorstellen tot bijsturing.

GroenLinks

SP

PvdA

VVD

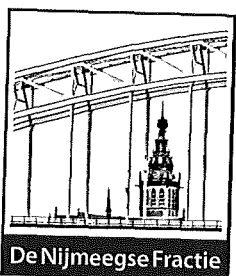
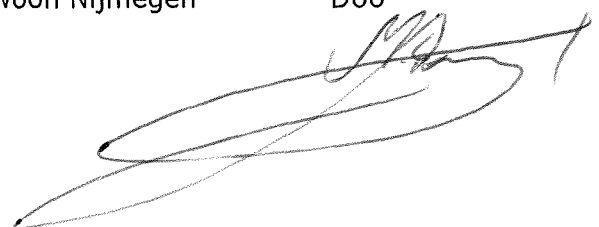
CDA

VSP

Liberaal Nijmegen

Gewoon Nijmegen

D66

Toelichting bij de motie

Nederland heeft een ingewikkeld stelsel van sociale zekerheid. We kennen bijvoorbeeld regelingen voor mensen die (deels) arbeidsongeschikt zijn zoals de WWB, WAZ, WGA, WIA en Wajong. Er zijn voorzieningen voor ouderen zoals de AOW en subsidies voor minima zoals huur- en zorgtoeslag. Daarnaast zijn er regelingen die afhangen van iemands leeftijd en omstandigheden zoals schoolgeld, studiefinanciering en kindgebonden toeslagen. Om het extra ingewikkeld te maken ligt de uitvoering van een aantal regelingen bij het rijk, andere bij gemeenten.

Veel mensen willen verandering, al verschillen concrete ideeën daarover. Met niets doen komen we echter geen stap verder en blijven we hangen in ons ingewikkelde en bureaucratische systeem met torenhoge uitvoeringslasten.

In verschillende landen zijn in het verleden discussies gevoerd over andere manieren om welvaart te verdelen. Er zijn diverse lokale experimenten geweest¹ die stuk voor stuk positief uitpakten: deelnemers ontwikkelden zich op diverse vlakken en gezondheidskosten namen af, om enkele positieve aspecten te noemen.² Alle redenen om ook in eigen land te onderzoeken wat een experiment kan opleveren.

Nijmegen

Gemeenten krijgen steeds meer verantwoordelijkheden op het gebied van arbeidsmarktparticipatie. Zowel de uitvoerders als de ontvangers worden met een enorme bureaucratische last opgezadeld. Hoe meer ondersteuning iemand nodig heeft, hoe meer tijd die persoon kwijt is met het opzoeken van informatie, het invullen van formulieren en het langsgaan bij instanties. Op een totaalbudget van 144,5 miljoen³ gaat 127, 1 miljoen op aan budgetten voor uitkeringsgerechtigden en geeft de gemeente Nijmegen jaarlijks 18,5 miljoen uit aan uitvoeringskosten. Dat doet ons twifelen aan de efficiëntie van het huidige systeem. Concluderend is het wenselijk om de mogelijkheden van een nieuw stelsel te onderzoeken. Een stelsel dat:

- 1) Klantvriendelijker is;
- 2) Minder ingewikkeld en transparanter is;
- 3) Talentontwikkeling, eigen initiatief en ondernemerschap centraal zet;
- 4) Deelnemen aan de maatschappij in de vorm van (vrijwilligers)werk mogelijk maakt;
- 5) Bureaucratie en daarmee uitvoeringslasten vermindert.

Kortom, het doel van een experiment is om met minder regels, dwang en dreiging mensen een kans te bieden om aan betaald werk te komen en/of te participeren.

Toelichting beslispunten:

1. Een experiment te starten dat uitgaat van vertrouwen

Het opzetten van een experiment kan het beste worden gedaan door deskundigen. Daarom verzoeken wij het college om het experiment beleidsmatig uit te werken. De kaders waaraan het experiment moet voldoen, zijn wel politiek van aard. Daarom is eerder een debatstuk over dit thema aan de raad voorgelegd en is de input van andere fracties meegenomen.

Onder (a) wordt voorgesteld de groep deelnemers dusdanig groot en divers samen te stellen zodat er gedegen onderzoek kan worden gedaan naar de effecten van het experiment. Deelnemers ontvangen momenteel een (gedeeltelijke) bijstandsuitkering, zouden voorheen onder de Wajongregeling

---

¹ Bijvoorbeeld het Mincome project <http://en.wikipedia.org/wiki/Mincome>

² Zie voor een beschrijving van diverse projecten: <https://decorrespondent.nl/10/Waarom-we-iedereen-gratis-geld-moeten-geven/384450-0b1c02bd>

³ Begroting Nijmegen, 2016-2019, onderdeel Inkomen en armoedebestrijding, p. 70

vallen of zijn zzp'er met een wisselend of niet toereikend inkomen. (b) Die laatste groep is ondervangen door deelnemers die nu een gedeeltelijke bijstandsuitkering ontvangen mee te laten doen met het experiment. (c) Deelnemers mogen bijverdienen zonder dat de verdiende bedragen worden afgetrokken van het inkomen zoals nu het geval is bij personen die een uitkering ontvangen. (d) Na evaluatie, bijvoorbeeld jaarlijks, kan worden besloten een maximum bedrag met een bijverdiengrens in te stellen. (e) We willen werken op basis van vertrouwen en positieve stimulans. (f) Deelnemers moeten goed worden geïnformeerd (g) en na beëindiging van het experiment kunnen terugvallen op de wet- en regelgeving die op dat moment van toepassing is. (h) Het experiment loopt meerdere jaren (i) en dient uitgevoerd te worden in samenwerking met wetenschappers en deskundigen.

2. Samen te werken met andere gemeenten

In diverse gemeenten zijn maatschappelijke organisaties, ambtenaren en lokale politici bezig met het opzetten van soortgelijke experimenten. Samenwerking biedt enkel voordelen, zowel qua kosten als met betrekking tot het delen van kennis.

Daarnaast kan samenwerking in provinciaal verband zinvol zijn. Als gevolg van de veranderende arbeidsmarkt heeft de provincie Gelderland eind 2014 een regionale aanpak aangekondigd en de DenkTank Arbeidsmarkt 2030 samengesteld. Het onderzoek stond onder leiding van Annet de Lange (Lector Hogeschool van Arnhem en Nijmegen). Een van de aanbevelingen van de Denktank is het creëren van een regelluwe ruimte voor nieuwe sociale experimenten.

3. Zo spoedig mogelijk aan te sluiten bij het lopende overleg van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met diverse gemeenten. Zodra de wetgever het toestaat, zo spoedig mogelijk aan te vangen met de uitvoering van het experiment.

Een aantal gemeenten zijn samen in gesprek met de staatssecretaris van sociale zaken over lokale experimenteerruimte. Met hen is afgesproken om een gezamenlijk voorstel voor te leggen aan het ministerie. Het lijkt ons wenselijk zo snel mogelijk aan te sluiten bij deze gesprekken. Voor een goed experiment met voorgestelde vrijstellingen van de huidige landelijke wetgeving zijn verschillende wegen mogelijk, maar de huidige wetgeving laat experimenten formeel nog niet toe. Toch zijn er een aantal opties die wellicht in de toekomst mogelijk worden:

a) Via de huidige participatiewet. Artikel 83 van de participatiewet zegt dat gemeenten met een experiment mogen afwijken van bepaalde voorwaarden in de wet. Deze voorwaarden zijn echter niet toereikend voor het experiment dat we in Nijmegen willen. Daarom zal de uiteindelijke uitvoering van een lokaal experiment afhangen van de mate waarin binnen landelijke wet- en regelgeving experimenteerruimte kan worden gecreëerd.

b) Het instellen van een 'regelluwe zone' waar binnen geëxperimenteerd mag worden met het toekennen van een inkomen door de gemeente aan mensen die niet in de bijstand zitten. Wanneer dit wordt toegestaan is het mogelijk om de regels waaraan bijstandsgerechtigden moeten voldoen, buiten werking te zetten terwijl deelnemers wel een maandelijks bedrag van de gemeente krijgen.

c) Via zogeheten City deals: het ministerie van Binnenlandse Zaken is bezig met afspraken tussen gemeente en het ministerie waarbinnen een experiment mag worden opgezet en waar subsidie tegenover staat.

4. Voor de uitvoerings- en onderzoekskosten voor het eerste jaar dekking te vinden vanuit het programma Bestuur en Middelen. Voor de volgende jaren een claim op te nemen in de begroting voor dat jaar.

In de begroting staat € 441,000,- gereserveerd voor onvoorziene uitgaven bestemd voor het oplossen van a-structurele budgettaire knelpunten: "In de begroting hebben we op het programma Bestuur en Middelen € 441.000 geraamd voor onvoorziene uitgaven. Dit niveau heeft uw Raad in de Perspectiefnota 2009 vastgesteld. Het budget voor onvoorzien is uitsluitend bestemd voor het oplossen van a-structurele, budgettaire knelpunten. Het inzetten van dit budget is een Raadsbevoegdheid."⁴ Met andere woorden, dit budget is bedoeld om in te zetten bij onvoorziene uitgaven die niet structureel van aard zijn. Deze criteria gelden voor het experiment dat wij voor ogen hebben.

Voor de onderzoekskosten houden wij rekening met een jaarlijks bedrag van 75.000 euro. Dit bedrag is gebaseerd op de kosten voor soortgelijke experimenten in andere steden.

Wij stellen voor om, uitgaande van 100 deelnemers waarvan de helft van de deelnemers kinderen heeft, op jaarbasis een bedrag vast te stellen van 122.000 euro vanwege gemiste inkomsten door het vervallen van lokale minimaregelingen.⁵ Let wel: een besparing ter hoogte van hetzelfde bedrag blijft binnen het programma Inkomen en Armoedebestrijding.

Daar bovenop komt jaarlijks minimaal 54.000 euro (op basis van 100 deelnemers) voor inkomsten die de gemeente misloopt (doordat zij nu een hoger bedrag uitkeren aan deze mensen). Dit geldt bijvoorbeeld voor gemiste inkomsten van deelnemers met een gedeeltelijke bijstandsuitkering: in feite zijn deze mensen al gedeeltelijk zelfstandige of mensen met een kleine baan. Zij worden door deze compensatie niet buitengesloten van het experiment.

5. De Nijmeegse raad door middel van een brief ieder kwartaal op hoogte te stellen van de voortgang.

Om te kunnen volgen welke voortgang de lobby, uitwerkingen en later het experiment zelf hebben is het wenselijk regelmatig een update te krijgen. In overleg kan in een later stadium een andere frequentie worden gekozen. Besloten in deze voortgangsrapportages zit jaarlijks een onderzoeksrapport met bevindingen van de onderzoekers. Wanneer nodig doen zij voorstellen om bij te sturen. Dit geldt bijvoorbeeld voor de maximum bijverdiengrens en wat er gaat gebeuren wanneer het gezinsinkomen verandert. Het is niet ondenkbaar dat bijvoorbeeld een partner gaat werken.

Onderzoeksvragen

In het lokale experiment zouden de volgende onderzoeksvragen meegenomen kunnen worden:

- 1) Of het welzijn van mensen verbetert en/of ze minder stress ervaren, bijvoorbeeld door een vermindering van de mentale belasting.
- 2) Wat de gevolgen voor financiële zelfredzaamheid zijn en onderzoeken in hoeverre mensen bijverdienen en hoe veel per maand.
- 3) Of mensen na afloop van het onderzoek in staat zijn om zelf voldoende inkomen te genereren, bijvoorbeeld door het opstarten van een eigen onderneming.
- 4) In hoeverre op de langere termijn de uitvoeringskosten voor de gemeente afnemen

---

⁴ Stadsbegroting Nijmegen 2016-2019, p. 212

⁵ Uit een ambtelijke doorrekening: Gemiddeld kan uitgegaan worden van een besparing van € 752,- op jaarbasis per deelnemer zonder kinderen. Gemiddeld kan uitgegaan worden van een besparing van € 1.687,- op jaarbasis per deelnemer met kinderen.

(bij doorzetten van het systeem voor een grotere groep)

5) Wat de impact op participatie is. Neemt vrijwilligerswerk, mantelzorg en arbeidsparticipatie toe?

6) Vergroot het kansen op de arbeidsmarkt doordat deelnemers zich beter kunnen scholen of werkervaring opdoen?

7) Werkt het 'activerend'? Dus worden deelnemers aangezet om aan de slag te gaan?

8) Zijn er bijkomstige effecten? Wordt bijvoorbeeld het sociale netwerk groter, neemt huiselijk geweld af of is het sneller te signaleren?

9) Zijn deelnemers in het algemeen tevreden over het nieuwe regime?

Bijlage 1) lijst van deskundigen

Annet de Lange, lector Human Resource Management aan de HAN,
annet.delange@han.nl

Annet de Lange (1977) is lector Human Resource Management bij de Hogeschool van Arnhem en Nijmegen en heeft de eretitel van 'visiting professor' toegekend gekregen door de faculteit Sociale Wetenschappen van de Universiteit van Stavanger in Noorwegen. Haar expertise spitst zich toe op transitie management naar langer en breder doorwerken in de zorg, het onderwijs en het bedrijfsleven.⁶ Daarnaast heeft Annet in opdracht van de Provincie Gelderland onderzoek gedaan naar de toekomst van de arbeidsmarkt. Dit onderzoek is gepubliceerd als 'Rapport DenkTank Arbeidsmarkt 2030, Hoe creëren we de 'Gelderse standaard'?

Ernst-Jan de Bruijn, promovendus aan de WUR, ernst-jan.debruijn@wur.nl

Als promovendus onderzoekt Ernst-Jan hoe sociale beleidsprogramma's voor minima (zoals de bijstand) verbeterd kunnen worden met behulp van gedragseconomische inzichten. Veldexperimenten spelen een centrale rol binnen zijn onderzoek waarmee meer inzicht verkregen kan worden in wat wel en niet werkt. Ernst-Jan is ook betrokken bij de lokale experimenten aangaande dit thema in Utrecht en Wageningen.

Jolanda Bekker, Senior Adviseur / Trainer bij Spectrum, partner met elan,
J.Bekker@spectrumelan.nl

Voor het regiecentrum begeleid Jolanda Bekker ervaringsdeskundigen in sociale rollen zoals bij keukentafelgesprekken en in de STIPS) te begeleiden. In het verleden was ze algemeen coördinator van de WIG.

Het Inter-Lokaal, een Nijmeegse welzijnsorganisatie gespecialiseerd in schuldhulpverlening <http://www.hilrapport.nl>

WIG, De werkgroep Integratie gehandicapten <http://www.zrcn.nl/>

dr. Joop Roebroek joop.roebroek@gmail.com

Joop werkte tot 2011 als wetenschapper aan de Radboud Universiteit en de Universiteit van Tilburg, met als expliciete expertise vraagstukken rond sociale zekerheid en arbeid. Hij schreef een serie boeken over de verzorgingsstaat, sociale politieke en sociale zekerheid. Van 1997 tot 1999 was hij uitvoerder van een basisinkomenproject in de gemeente Utrecht, onder de titel 'Wonen en werken in de stad'. Later gevolgd door vergelijkbare projecten voor andere gemeenten. Sedert de zomer van 2014 is hij lid van MIES Groningen en een van de initiatiefnemers van het project 'Ons Basisinkomen'. Op dit moment is hij onder meer actief in het Groningse veranderlab 'Innovatie Sociale Zekerheid', waar gezocht wordt naar nieuwe concepten voor gemeentelijke sociale zekerheid.

Ralf Embrechts (MOM Tilburg) info@momtilburg.nl

Ralf is directeur van de MOM (Maatschappelijke Ontwikkelings Maatschappij) in Tilburg,

---

⁶ <http://www.han.nl/onderzoek/mensen/annet-de-lange/>

een samenwerkingsverband van acht maatschappelijke organisaties (woningcorporaties, welzijn- en zorginstellingen) die in de armste wijken van Tilburg opereert. Ralf is in 2013 uitgeroepen tot een van de 100 inspirerende Nederlanders en is een van de initiatiefnemers van de Quiet500, een glossy magazine waarin mensen in armoede in hun kracht zijn geportretteerd.

Mark Imandt, SEO Economisch Onderzoek (onderzoeksgroep Gedragseconomie)

M.Imandt@seo.nl

Mark heeft acht jaar ervaring als beleidsmaker bij de ministeries van Economische Zaken en van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Zijn expertise ligt op het gebied van publieke belangenanalyse, stelselanalyse en gedragsverandering. Oftewel: waarom doen mensen wat ze doen, wanneer en waarom zou je dat (als overheid/samenleving) willen veranderen, en hoe kun je dat het beste doen? SEO Economisch Onderzoek is een gespecialiseerd economisch onderzoeksbureau, gelieerd aan de UvA. Zij doen toegepast onderzoek: met kennis van de wetenschap én de (beleids)praktijk naar vraagstukken kijken en hebben een lange traditie op het gebied van onderzoek naar sociale zekerheid en (activerend) arbeidsmarktbeleid. Zie ook www.seo.nl en <http://www.seo.nl/over-ons/medewerkers/mark-imandt-arbeid-onderwijs/>.

Motie: Experimenteer met vertrouwen 2

De gemeenteraad van Nijmegen in openbare vergadering bijeen op 21 oktober 2015

Constaterende dat:

- In de regio Nijmegen rond de 15.000 mensen werkzoekend zijn;
- Er al geruime tijd onvoldoende passende vacatures beschikbaar zijn;
- Het totaalbudget Inkomen en Armoedebestrijding van de gemeente Nijmegen 145,6 miljoen euro bedraagt;
- 18,5 miljoen euro daarvan uitvoeringskosten zijn;
- Ontvangers van een bijstandsuitkering aan erg veel regels moeten voldoen;
- De effectiviteit van bestaande Participatiemiddelen soms onduidelijk is;
- Diverse rapporten en onderzoeken aantonen dat het huidige systeem kostbaar en inefficiënt is.

Overwegende dat:

- Veel werkzoekenden graag aan de slag willen met een betaalde baan, als zzp'er of als vrijwilliger en het huidige beleid dit ontmoedigt;
- De gemeente Nijmegen ondernemerschap en eigen initiatief juist zou moeten stimuleren;
- Uitkeringsgerechtigden die bijverdienen ook financieel gezien voordelen opleveren voor de gemeente;
- Minder bureaucratie voor zowel uitvoeringsinstanties als bijstandsgerechtigden wenselijk is;

Verzoekt het college om **een tweede variant** van **Experimenteer met vertrouwen** uit te werken:

1. Een wetenschappelijk verantwoord experiment te starten met in achtneming van de volgende kaders:
  - a) Een groep deelnemers te selecteren die voldoende groot en divers is om goede monitoring en vergelijking mogelijk te maken. Te streven is naar een zo groot mogelijke groep binnen de budgettaire kaders.
  - b) Deelnemers ontvangen momenteel een (gedeeltelijke) bijstandsuitkering, hebben een arbeidsbeperking (zodanig dat ze voorheen onder de wajong zouden vallen en nu onder de Participatiewet) of zijn zzp'er met een wisselend of niet toereikend inkomen. Deelname is op vrijwillige basis.
  - c) Deelnemers ontvangen hun huidige bijstandsuitkering. Iedereen behoudt het recht op lokale toeslagen conform de huidige regelgeving.**
  - d) Deelnemers aan het experiment mogen bijverdienen waarbij de helft van de netto bijverdiensten worden verrekend met de uitkering. Indien de bijverdiensten op jaarbasis netto boven de € 12.000,- uitkomen, wordt het meerdere volledig met de uitkering verrekend. Per saldo kan een bijstandsgerechtigde hierdoor jaarlijks € 500,- netto per maand gemiddeld bijverdienen.**
  - e) Deelnemers worden vrijgesteld van zoveel mogelijk verplichtingen die belemmerend kunnen werken, zoals de sollicitatieplicht, verhuisplicht, tegenprestatie, boetes en maatregelen.
  - f) Potentiële deelnemers worden vooraf goed en adequaat op de hoogte gesteld van de voorwaarden en eventuele consequenties van deelname.
  - g) Wanneer deelnemers het experiment beëindigen kunnen zij zonder problemen terugvallen onder de op dat moment geldende wet- en regelgeving, zonder aan wachttijden te zijn gebonden.
  - h) De looptijd van het experiment is meerdere jaren.
  - i) Wetenschappers of deskundigen worden nauw betrokken bij de uitwerking,

uitvoering en evaluatie van dit experiment. De uitvoering en evaluatie dient wetenschappelijk verantwoord te zijn.

2. Samen te werken met andere gemeenten die soortgelijke experimenten aan het opzetten zijn, zodat onderzoeks- en uitvoeringskosten van dit experiment zo laag mogelijk gehouden worden.

3. Zo spoedig mogelijk aan te sluiten bij het lopende overleg van het Ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid met diverse gemeenten. Zodra de wetgever het toestaat, zo spoedig mogelijk aan te vangen met de uitvoering van het experiment.

4. Voor de uitvoerings- en onderzoekskosten 75.000 euro te reserveren en **voor de uitvoering van de bijverdienregeling** € 176.000. Voor het eerste jaar dekking te vinden vanuit het programma Bestuur en Middelen. Voor de volgende jaren een claim van € 251.000 op te nemen in de begroting voor dat jaar.

5. De Nijmeegse raad een uitgewerkt voorstel voor te leggen en door middel van een brief ieder kwartaal op hoogte te stellen van de voortgang. Jaarlijks een onafhankelijk adviesrapport van de onderzoekers te overleggen met daarin, wanneer nodig, voorstellen tot bijsturing.

SP

GL

PvdA

DNF

VSP

D66

VVD

CDA

GN

LN

Toelichting: Zie motie Experimenteer met vertrouwen

Ad c) Door het in stand houden van de lokale toeslagen blijven we rekening houden met de specifieke persoonlijke omstandigheden van burgers met een laag inkomen.

Ad d) Door de helft van de bijverdiensten te verrekenen met de uitkering kan een veel grotere doelgroep in aanmerking komen voor dit experiment, aangezien de gemeente meer uitkeringskosten bespaart als mensen meer gaan bijverdienen. Het is redelijk om de

Debatstuk lokale variant op basisinkomen

Debatstuk ten behoeve van gedachtewisseling tussen de fracties in de gemeenteraad van Nijmegen op 29 april

Inleiding

Nederland heeft een ingewikkeld stelsel van sociale zekerheid, uitgewerkt in een veelvoud van wet- en regelgeving. We kennen bijvoorbeeld regelingen voor mensen die (deels) arbeidsongeschikt zijn zoals de WWB, WAZ, WGA, WIA en Wajong. Er zijn (subsidie)regelingen voor ouderen zoals de AOW, subsidieregelingen voor minima zoals huur- en zorgtoeslag. En daarnaast kennen we ook allerlei andere regels die afhangen van iemands leeftijd en omstandigheden. Schoolgeld, studiefinanciering en kindgebonden toeslagen zijn hier voorbeelden van. Om het extra ingewikkeld te maken ligt de uitvoering van een aantal regelingen bij het rijk, voor de uitvoering van andere regelingen is de gemeente verantwoordelijk. Vaak hangt de aanspraak op toeslagen af van het al dan niet toekennen van weer andere subsidies. Dat maakt het systeem ingewikkeld, bureaucratisch en ondoorzichtig. In bijlage 1 hebben wij een aantal voorbeelden op een rij gezet.

Nu gemeenten steeds meer verantwoordelijkheden krijgen op het gebied van arbeidsmarktparticipatie, merken we als Nijmeegse raad ook hoe ingewikkeld het systeem is en hoe moeilijk beoogde doelstellingen zijn te meten.

Een van de grote kritiekpunten is dat zowel de uitvoerders als de ontvangers met een enorme bureaucratische last worden opgezadeld. Hoe meer ondersteuning iemand nodig heeft, hoe meer tijd die persoon kwijt is met het opzoeken van informatie, het invullen van formulieren en het langsgaan bij instanties. Tekenend voor de complexiteit van het systeem is de [formulierenbrigade](#) van het Interlokaal. Zij helpen mensen die recht hebben op toeslagen met de aanvraag en wijzen mensen op het bestaan van deze toeslagen.

Wanneer iemand gebruik maakt van een regeling, zitten hier allerlei voorwaarden aan. Bijna altijd zijn dat financiële voorwaarden (een inkomen mag dan niet boven een bepaald bedrag uitkomen), maar vaak gaan de eisen die de overheid stelt verder. Zo worden in toenemende mate voorwaarden gesteld aan (het inkomen van) inwonende kinderen of andere huisgenoten.

Een duidelijk voorbeeld van mensen die gebruik maken van een sociale regeling en daardoor aan tal van normen en regels moeten voldoen, zijn de uitkeringsgerechtigden. Deze regels kunnen voor mensen uit deze groep forse financiële gevolgen hebben wanneer zij (bewust of onbewust) een misstap maken. Het verkeerd zetten van een vinkje kan als gevolg hebben dat iemand wekenlang bezig is om dit weer recht te zetten. De vraag is of dit systeem - gebaseerd op repressie en wantrouwen - wel langer houdbaar is. Diverse onderzoeken zetten hier vraagtekens bij. Onderzoek van de Ombudsman¹ inzake de fraudewet laat bijvoorbeeld zien dat steeds groter wordende repressie en stressfactoren juist het tegenovergestelde bereiken.

---

¹ *Geen fraudeur, toch boete*, Nationale Ombudsman, december 2014

Daarnaast is het huidige systeem eenzijdig gefocust op het vinden van fulltime, betaald werk. Ander werk dat nuttig is voor zowel de ontwikkeling van iemand zelf als ook de maatschappij, wordt juist ontmoedigd. Mensen worden nu gestraft als ze actief worden en bijvoorbeeld vrijwilligerswerk of deels betaald werk willen doen. Terwijl het in onze ogen juist goed is om ondernemerschap en actief burgerschap zoveel als mogelijk te stimuleren.

Onze conclusie is dat ook dat een eenvoudiger systeem is gewenst. Minder regels zorgen voor minder bureaucratie, eenvoudigere aanvraagprocedures, en minder stress bij de aanvragers. En we willen een systeem dat mensen kansen biedt.

Basisinkomen

Het begrip 'basisinkomen' houdt kort gezegd in dat mensen een bepaalde geldsom krijgen die voldoende is om van te leven. Zonder dat voorwaarden worden gesteld. Op steeds meer plaatsen ontstaat een discussie over lokale pilots met het basisinkomen. Partijcongressen van GroenLinks, D66 en PvdA hebben moties aangenomen over dit onderwerp.

Er zijn een aantal argumenten voor een basisinkomen: (1) de inkomensondersteuning (met alle verschillende regelingen) vereenvoudigen en (2) rechtvaardiger maken en het gemakkelijker maken voor mensen om geheel of gedeeltelijk weer te participeren aan de samenleving (al dan niet via betaald of vrijwilligerswerk).

GroenLinks Nijmegen vindt het de moeite waard om te kijken of een lokale variant op het basisinkomen, in onze stad wenselijk is. Meer over de ideeën die wij daarbij hebben staan in de tweede bijlage, die de tekst bevat van een opinieartikel dat wij schreven voor De Gelderlander op 26 januari 2015. Dit artikel en andere berichtgeving heeft veel stof doen opwaaien en inmiddels heeft GroenLinks zo'n 150 mailadressen van personen die op de hoogte willen worden gehouden van ons voorstel een lokale pilot met het basisinkomen mogelijk te maken. Dit zijn bijstandsgerechtigden, maar ook ondernemers en andere betrokken Nijmegenaren. Het thema leeft in Nijmegen en samen met inwoners denken wij graag na over een ander systeem. Daarnaast hebben we enkele tientallen voorbeelden verzameld van mensen die gebaat zijn bij een ander systeem van inkomensondersteuning.

Op een door GroenLinks georganiseerde discussieavond in februari wisselden wij met de aanwezigen van gedachten over de voorwaarden van een lokaal experiment. Hier werd duidelijk voorkeur gegeven aan een proef met een brede groep Nijmegenaren, ook om de proef zuiver te houden.

Landelijke regelgeving

Een van de beren op de weg is landelijke wetgeving. Gemeenten zijn verplicht een aantal wetten uit te voeren en mogen hier niet zomaar van afwijken. Een mogelijke kans om in Nijmegen een innovatief experiment te doen wordt geboden door Artikel 83 van de participatiewet (bijlage 3). Dit artikel zegt dat gemeenten met een experiment mogen afwijken van bepaalde voorwaarden in de wet.

Participatiewet, artikel 83, lid 1:

Bij algemene maatregel van bestuur kan bij wijze van experiment, met het oog op het onderzoeken van mogelijkheden om deze wet met betrekking tot de arbeidsinschakeling en de financiering doeltreffender uit te voeren, worden afgeweken van het bepaalde bij of krachtens de [artikelen 6 tot en met 10](#), [31, tweede lid](#), en [paragraaf 7.1](#). Bij toepassing van de eerste volzin wordt bij algemene maatregel van bestuur geregeld op welke wijze en gedurende welke periode van welke artikelen van de wet wordt afgeweken.

Het gaat hier om een limitatieve opsomming van zaken waar geëxperimenteerd mee mag worden, zoals arbeidsinschakeling, sociale activering, de startkwalificatie en loonkostensubsidie (art. 6, lid 1). Voor zover wij nu kunnen beoordelen mag - omdat artikel 83 een gelimiteerde opsomming geeft - niet worden geëxperimenteerd met onderwerpen zoals de inlichtingenplicht, boetes en maatregelen (of het afschaffen daarvan) en uitkeringsnormen. Terwijl wij deze zaken juist van belang vinden in een proef die gaat kijken of administratieve lasten en uitvoeringskosten omlaag gaan.

Daarom zal de uiteindelijke uitvoering van een lokaal experiment, afhangen van de bereidwilligheid om deze wet aan te passen. Er zijn inmiddels verschillende groepen actief die bezig zijn met een actieve lobby richting het Ministerie van Sociale Zaken.

Terug naar Nijmegen

In Nijmegen hebben we momenteel rond de 15.000 werkzoekenden, ongeveer 6500 personen kregen in 2014 een uitkering op grond van de Wet werk en bijstand (WWB)

Met deze notitie beogen wij geen discussie in de Nijmeegse raad over de wenselijkheid van een basisinkomen voor alle Nederlanders, of zelfs voor alle Nijmegenaren. Zelfs al zou de raad hier positief tegenover staan, dan nog is dit niet uitvoerbaar. Wel voeren wij graag een discussie over de wenselijkheid van een ander systeem van sociale zekerheid. Wij hebben de volgende uitgangspunten voor ogen:

- Vriendelijker, dus de benadering van uitkeringsgerechtigden is positiever;
- Eenvoudiger, dus een vermindering aan regels waardoor het systeem transparanter wordt, minder administratieve lasten met zich meebrengt en daardoor ook minder uitvoeringskosten;
- Uitgaat van wat mensen kunnen; vrijwilligerswerk, mantelzorg, het opzetten van een bedrijf, (kleine of tijdelijke) betaalde banen en ondernemerschap worden gestimuleerd in plaats van ontmoedigd.

We beseffen ons terdege dat deze discussie raakt aan de vraag hoeveel geld we willen investeren om iemand aan een baan te helpen. Daar willen wij alvast een voorschot op nemen: wat GroenLinks betreft heeft de gemeente een belangrijke verantwoordelijkheid bij het helpen van mensen om een baan te vinden. Wij vragen ons wel af of we het juiste doen om mensen te helpen en denken dat een andere aanpak wenselijk is.

Daarom wisselen wij graag van gedachten over de mogelijkheid een lokale proef uit te voeren waarbij bijstandsgerechtigden een vast bedrag per maand krijgen (bijvoorbeeld minimaal het bedrag van de huidige uitkering). In tegenstelling tot de huidige situatie krijgen zij dit bedrag onvoorwaardelijk: dat wil zeggen dat zij niet verplicht zijn te

solliciteren, vrijwilligerswerk te verrichten of een tegenprestatie te doen. Bedragen die worden verdiend naast deze uitkering, mogen de deelnemers tot een bepaald bedrag, houden en worden niet afgetrokken.

Een andere of aanvullende optie is om ZZP'ers mee te nemen in deze proef. Dit zijn vaak mensen met onzekere en wisselende inkomsten. Een basisinkomen kan mensen uit deze groep ook helpen om financieel een stabielere situatie te krijgen.

Tijdens deze proef worden een aantal zaken gemeten:

- of de uitvoeringslasten voor de gemeente afnemen wanneer deze proef wordt uitgevoerd;
- of de deelnemers eerder werk vinden of eerder een eigen bedrijf opstarten;
- of het welbevinden van de deelnemers verbetert.

GroenLinks is voornemens om een initiatiefvoorstel te maken samen met betrokkenen en deskundigen. Graag horen van de andere Nijmeegse raadsfracties het volgende:

- Bent u het met GroenLinks eens dat het wenselijk is om een minder bureaucratisch en ingewikkeld systeem van sociale zekerheid in te richten?
- Wat zijn uw ideeën ten aanzien van het voorstel dat wij hiervoor schetsen en welke doelstellingen zou u willen voorstellen?
- Wanneer is een dergelijk experiment volgens u geslaagd?

Wij hopen op een constructieve bespreking.

Met vriendelijke groet,

Namens de fractie van GroenLinks Nijmegen

Lisa Westerveld en April Ranshuijsen

Regelingen

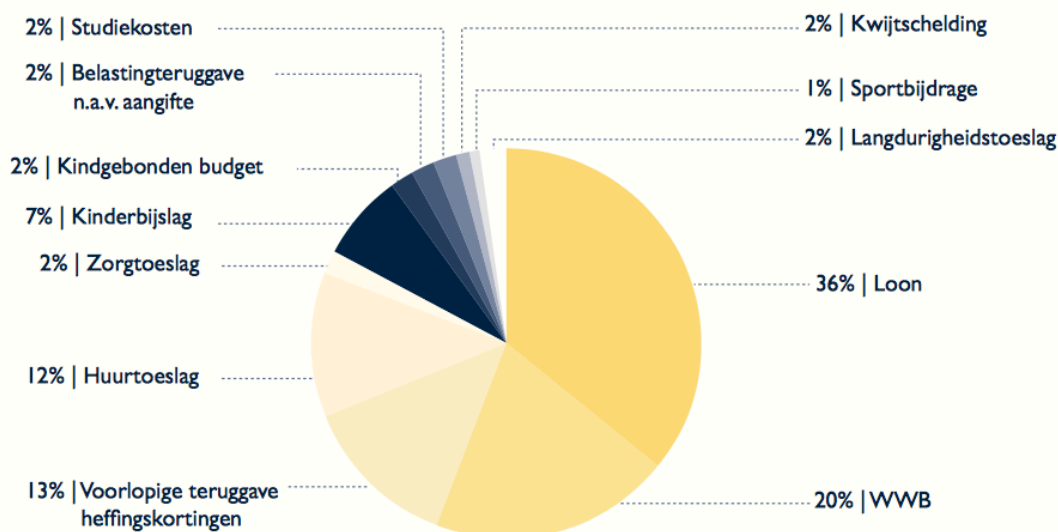
“Veel regelingen zijn speciaal gericht op mensen met inkomens rond het minimum. Ze hebben een laag inkomen dat op allerlei manieren wordt aangevuld met voorzieningen vanuit de gemeente of rijksoverheid. Voor al die voorzieningen gelden specifieke voorwaarden. Valt één van die voorzieningen weg, dan is het budget direct niet meer sluitend; reserves zijn er zelden. Het op orde houden van dit inkomen vergt meer inzicht in, en vaardigheid met, al die regelingen dan veel van de betrokkenen hebben. Het goed beheren van het huishoudbudget is zo behoorlijk lastig. Door allerlei verrekeningen, verhogingen vanwege betalingsachterstanden en steeds hogere sancties vanwege het niet voldoen aan steeds ingewikkelder administratieve verplichtingen, komen mensen nog sneller in (onnodig) grote problemen.” *Bron: ‘In het krijt bij de overheid’, Nationale Ombudsman 2013*

Voorbeeld gezinsbudget alleenstaande ouder

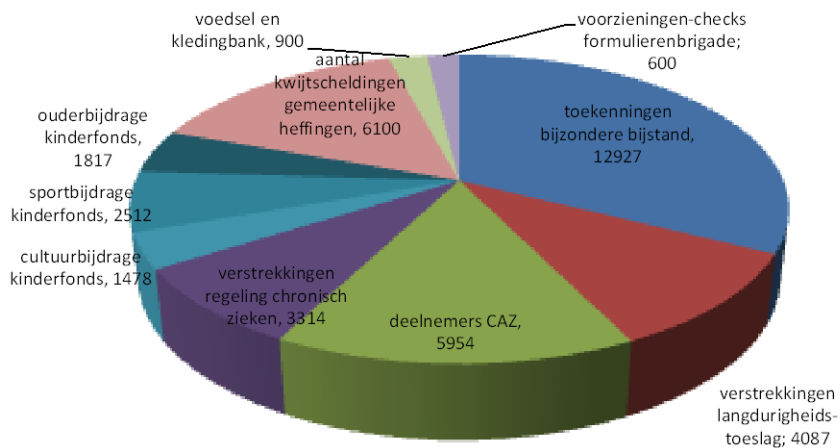
Het gezinsbudget van een alleenstaande ouder (twee kinderen van 9 en 16 jaar) met een deeltijdbaan en een aanvullende bijstandsuitkering (WWB) met een huurwoning kan er zo uitzien: loon aanvullende WWB, voorlopige teruggave, heffingskortingen, huurtoeslag, zorgtoeslag, kinderbijslag, kindgebonden budget, belastingteruggave n.a.v. aangifte, tegemoetkoming studiekosten, kwijtschelding gemeentelijke en waterschapsbelasting, sportbijdrage en langdurigheidstoeslag.

Deze alleenstaande ouder ontvangt twaalf inkomenselementen, afkomstig van acht instanties.

Daarvoor moeten achttien (digitale) formulieren per jaar worden ingevuld en ontvangt het gezin tachtig betalingen per jaar. De administratieve lasten voor iemand met een minimuminkomen zijn daardoor enorm hoog.¹⁶

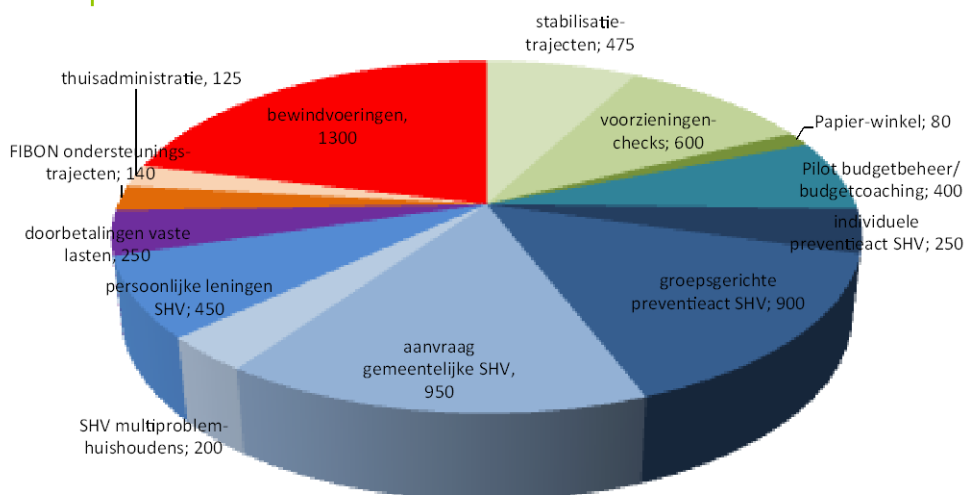
Hoe ziet ons minimabeleid er op dit moment uit?

- > Pakweg 40.000 verstrekkingen per jaar.

Bron: Gemeentebegroting

Hoe ziet ons schuldhulpverleningsbeleid er op dit moment uit?

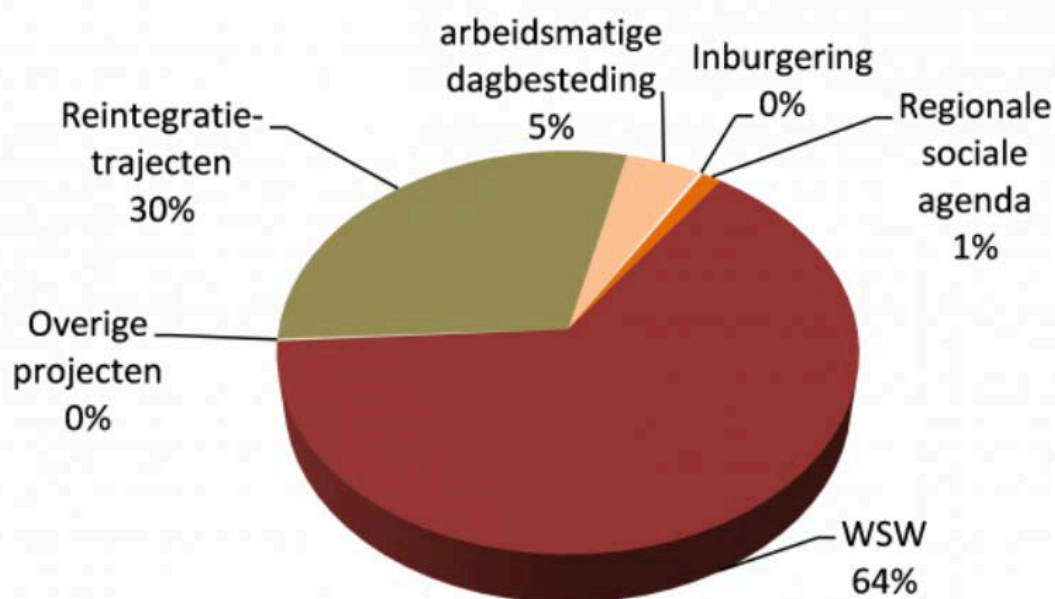
- > Pakweg 6.000 trajecten per jaar.
- > Schuldhulpverlening is slechts klein deel van wat we doen.

Bron: Gemeentebegroting

De totale begrote lasten van het programma Inkomen en Armoedebestrijding komen uit op € 144,4 mln (2015). Veruit het grootste deel (€ 125,8 mln) betreft de budgetten voor uitkeringsgerechtigden en minima (diverse uitkeringen, verstrekkingen, schuldhelpverlening). De gemeentelijke uitvoeringslasten bedragen per saldo ongeveer € 18,6 mln.

Inkomen & Armoedebestrijding	Rekening		Begroot			
Bedragen * 1.000.000	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Financiële Lasten per product						
Armoedebestrijding	16,9	17,5	18,4	18,3	18,2	18,2
Inkomen	111,5	121,8	125,9	125,8	122,5	122,4
Totaal Lasten Programma	128,4	139,3	144,4	144,1	140,7	140,6
Financiële Baten per product						
Armoedebestrijding	1,4	1,3	0,9	0,9	0,9	0,9
Inkomen	99,3	108,3	112,4	113,0	110,6	110,6
Totaal Baten Programma	100,7	109,5	113,3	114,0	111,5	111,5
Totaal programma	-27,7	-29,8	-31,1	-30,1	-29,1	-29,1

Lasten product Werk (€ 47,8 mln)

Bron: Gemeentebegroting 2015 - 2018

Bijlage 2) Opinieartikel De Gelderlander – 26 januari 2015

De voordelen van minder regels

De Nijmeegse gemeenteraad spreekt woensdag 28 januari wederom over de Participatiewet. Verschillende notities en verordeningen moeten nog worden vastgesteld om te voldoen aan de door het Kabinet doorgevoerde Participatiewet die per 1 januari is ingegaan.

De wet is vooral bekend vanwege de omstreden tegenprestatie, de verhuisverplichting en de keiharde sancties. Ook wordt de kostendelersnorm ingevoerd: wanneer een bijstandsgerechtigde met één of meer personen boven de 21 jaar in huis woont wordt de uitkering in veel gevallen lager. In Nijmegen worden het komende halfjaar ongeveer 1300 situaties opnieuw beoordeeld. Een flinke klus met de verwachting dat een groot deel van deze mensen gekort wordt op hun uitkering.

Bovenstaande laat zien wat mis is met ons stelsel van sociale zekerheid. We hebben een ingewikkeld, inefficiënt en bureaucratisch systeem opgetuigd dat uitgaat van wantrouwen en onwil. Het ontvangen van een uitkering is aan enorm veel regels gebonden. En wie regels stelt moet ze kunnen handhaven. Daardoor is een heel circuit aan bureaucratische en logge controlemechanismen opgetuigd. De Fraudewet die zijn doel totaal voorbij is geschoten is hier ook een goed voorbeeld van.

Op onze oproep om een lokale proef met het basisinkomen te starten (Gelderlander, 10 januari) kregen we een stroom aan reacties. Van principieel voorstanders van een onvoorwaardelijk basisinkomen, tot mensen met een uitkering die tegen regels aanlopen. Zo mailde iemand: *"...pogingen om zelf een klein beetje geld te verdienen worden nou niet bepaald gewaardeerd. De kleinste administratieve fout wordt afgestraft en op je inkomen gekort (...) Als je pech hebt krijg je een boete gelijk aan het bruto inkomen voor die periode"*. Dit kan volgens ons nooit de bedoeling zijn.

Het begrip 'basisinkomen' houdt kort gezegd in dat mensen een bepaalde geldsom krijgen die voldoende is om van te leven. Zonder dat voorwaarden worden gesteld. De discussie ontstaat recent weer op verschillende plaatsen. In Zwitserland zijn ze al een stap verder, daar wordt binnenkort een referendum uitgeschreven voor het landelijk invoeren van een onvoorwaardelijk basisinkomen voor iedereen. Steeds meer mensen ervaren dat het huidige systeem niet langer houdbaar is. Dat de tijd rijp is voor verandering. En omdat verandering vaak van onderop moet komen, willen wij dat Nijmegen een van de pioniers is.

Een lokaal experiment is interessant omdat de gemeente verantwoordelijkheid is voor mensen in de bijstand en de begeleiding naar werk. In de regio Nijmegen waren in 2014 rond de 15.000 mensen werkloos en ontvingen ruim 6500 van hen een Wwb-uitkering. Jaarlijks geeft Nijmegen bijna 17 miljoen uit aan alles wat met re-integratie te maken heeft. Rond de 600 personen vinden hierdoor (tijdelijk) werk. Reden genoeg om te kijken naar de effectiviteit van de bestaande instrumenten.

Wij denken dat een versimpeling van regelgeving, gebaseerd op belonen en vertrouwen, meer uit mensen haalt en uiteindelijk goedkoper is dan het huidige systeem. Daarom willen wij graag een proef met een variant op het basisinkomen, alleen hierdoor kunnen we zien of het werkt. Te denken valt aan een kleinschalige variant met bijvoorbeeld bijstandsgerechtigden die zich vrijwillig aanmelden.

Dit levert een aantal voordelen op:

- Een versimpeling van het inkomenssysteem;
- Stimuleren van creativiteit en ondernemerschap;
- Stimulering van eigen regie, verantwoordelijkheid en participatie;
- Vermindering van problemen;
- Minder kosten voor de gemeente aan (schuld)hulpverlening. Zorgkosten dalen wanneer mensen beter hun in vel zitten. Minder kosten voor controles en re-integratie.

Ook zijn er risico's:

- Doordat de arbeidsmarkt er niet goed voor staat is het moeilijk extra inkomen te verwerven;
- Het is onbekend wat de uitvoeringskosten zijn, dus eenmalig moet de gemeente geld vrij maken;
- Oneerlijke concurrentie, vooral in het geval iemand zo veel bijverdient dat zijn inkomen die van fulltime werkenden overstijgt. Dat kan worden ondervangen door in de pilot voorwaarden te stellen waardoor oneerlijke concurrentie zoveel mogelijk wordt voorkomen.

Over bovenstaand idee moet goed worden gesproken met belanghebbenden en experts. En er moet breed draagvlak voor zijn. Haagse wetgeving staat nog in de weg, maar ook daar zullen ze moeten inzien dat verandering nodig is. Open staan voor innovatieve experimenten wordt makkelijker als vanuit de samenleving de roep om verandering groter wordt. Laten we vooral starten met een goede en constructieve discussie.

April Ranshuijsen & Lisa Westerveld, GroenLinks Nijmegen

Bijlage 3) Participatiewet Artikel 83. Innovatie

- 1. Bij algemene maatregel van bestuur kan bij wijze van experiment, met het oog op het onderzoeken van mogelijkheden om deze wet met betrekking tot de arbeidsinschakeling en de financiering doeltreffender uit te voeren, worden afgeweken van het bepaalde bij of krachtens de [artikelen 6 tot en met 10](#), [31](#), [tweede lid](#), en [paragraaf 7.1](#). Bij toepassing van de eerste volzin wordt bij algemene maatregel van bestuur geregeld op welke wijze en gedurende welke periode van welke artikelen van de wet wordt afgeweken.
- 2. Een experiment als bedoeld in het eerste lid duurt ten hoogste drie jaar. Indien, voor een experiment is afgelopen, een voorstel van wet is ingediend bij de Staten-Generaal om het experiment om te zetten in een structurele wettelijke regeling, kan het experiment worden verlengd tot het tijdstip waarop het voorstel van wet in werking treedt. De tweede volzin van het eerste lid is van overeenkomstige toepassing.

- 3. Onze Minister kan op hun verzoek gemeenten aanwijzen die deelnemen aan een experiment. Bij of krachtens algemene maatregel van bestuur worden regels gesteld met betrekking tot de toepassing van deze bevoegdheid.
- 4. Bij ministeriële regeling kunnen regels worden gesteld met betrekking tot de uitvoering van een experiment en voorzieningen worden getroffen voor zich gedurende een experiment voordoende onvoorziene gevallen.
- 5. Onze Minister zendt uiterlijk drie maanden voor het einde van een experiment aan de Staten-Generaal een verslag over de doeltreffendheid en de effecten van het experiment in de praktijk alsmede een standpunt inzake de voortzetting ervan anders dan als experiment. Indien een experiment eerder wordt beëindigd dan oorspronkelijk beoogd, zendt Onze Minister, in afwijking van de eerste volzin, uiterlijk twee maanden na de beëindiging van dat experiment een verslag als bedoeld in de eerste volzin aan de Staten-Generaal.
- 6. De voordracht voor krachtens dit artikel vast te stellen algemene maatregelen van bestuur wordt niet eerder gedaan dan vier weken nadat het ontwerp aan beide kamers der Staten-Generaal is overgelegd.